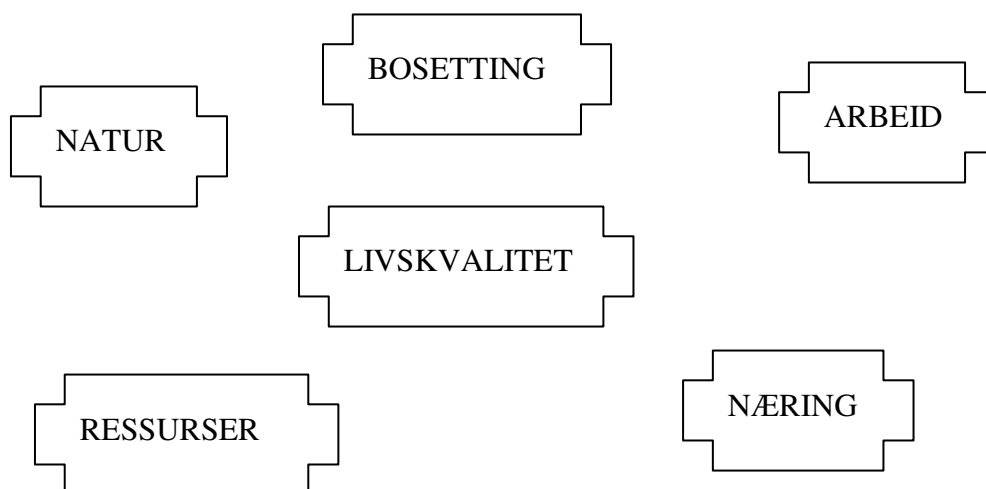

KOMMUNEPLAN

LANGSIKTIG DEL

FOSNES KOMMUNE

VEDTATT I FOSNES KOMMUNESTYRE 1.7.93 SAK KST 029/93

INNHold

	Side
1. Kommuneplanen som styringsverktøy	1
1.1. Hvorfor skal vi ha en kommuneplan?	1
1.2. Hva inneholder en kommuneplan?	1
2. Planforutsetninger for Fosnes, 1993. Muligheter og trusler.	2
2.1. Sentrale utviklingstrekk	2
2.2. Regionale utviklingstrekk .	3
2.3. Lokale utviklingstrekk	5
2.4. Nå-situasjonen innen hver sektor med muligheter og trusler	7
2.4.1. Undervisning	7
2.4.2. Helse- og sosial	12
2.4.3. Teknisk	15
2.4.4. Kultur	17
2.4.5. Kirke	20
2.4.6. Miljøvern	20
2.4.7. Næring	22
2.4.8. Visjoner. Scenarier 2003.	25
3. Hovedmål og hovedstrategier	28
3.1. Hovedmål	28
3.2. Hovedstrategier	29
4. Drøfting av hovedmålene	30
4.1. Hovedmål 1: Bosetting	30
4.2. Hovedmål 2: Næringsliv og arbeidsplasser	32
4.3. Hovedmål 3: Livskvalitet	33
4.4. Hovedmål 4: Kommunal service/informasjon	35
4.5. Hovedmål 5: Natur og ressurser	36

FORORD

Fosnes kommunestyre vedtok i sak KST 051/92 å starte en kommuneplanprosess i tråd med Plan- og bygningsloven § 20-1. I vedtaket ble det påpekt at planarbeidet burde være gjennomført inne april 1993.

Det har vist seg at planarbeidet har tatt vesentlig mere tid enn antatt. Dette har medført at vi først nå kan framlegge kommuneplanens langsiktige del til politisk behandling.

Arbeidet med planen har involvert kommunestyrerepresentantene gjennom både brainstorming, gruppearbeid og politisk behandling av hovedmål og hovedstrategier. Videre har hovedutvalgene og etatssjefene vært engasjert i arbeidet med å utforme delmål og tiltak. Disse forslagene er senere blitt litt redigert av den "utførende plangruppen" (rådmannen og etatssjefene). I dette redigeringsarbeidet har vi for å ta vare på hovedutvalgenes intensjoner valgt ikke å gjøre særlig store endringer i de foreslåtte delmål og tiltak, men nøydt oss med å slå sammen like delmål og tiltak og å tilføyd noen få delmål og tiltak. Dette har imidlertid medført at vi har fått et noe større antall delmål og tiltak enn vi først planla, men vi tror ikke det i vesentlig grad svekker planen.

Rådmannen tror at denne planen vil være et godt grunnlag for en framtidig samordnet kortsiktig planlegging i kommunen.

Dun juni 1993

RÅDMANNEN I FOSNES

1. KOMMUNEPLANEN SOM STYRINGSVERKTØY.

1.1. HVORFOR SKAL VI HA EN KOMMUNEPLAN?

Kommuneplanen skal:

- Gi en samlet oversikt over situasjonen i kommunen
- Gi en samlet oversikt over framtidig utvikling i behovet for kommunale tjenester.
- Fastsette mål og strategier for en utviklingen i kommunen.
- Foreta en prioritering av satsningsområder.
- Være et felles grunnlag for administrasjonen, politikerne og innbyggerne i arbeidet med å vedlikeholde og utvikle kommunen.

Kommuneplanen skal med dette gi retningslinjer og rammer for detaljplanlegging og løpende avgjørelser i kommunen og dermed bli et sentralt grunnlag for politisk styring av utviklingen og ressursbruk i kommunen.

Kommuneplanen vil også slik sett bidra sterkt til at de folkevalgte gis reelle styringsmuligheter uten å måtte konsentrere seg for mye om enkeltsaker.

Spesielt i en tid hvor kommunene står overfor store utfordringer som strammere økonomiske vilkår og flere ansvarsområder lagt til primærkommunen vil kommuneplanen kunne bli et meget viktig verktøy for å hjelpe oss å møte framtida.

1.2. HVA INNEHOLDER EN KOMMUNEPLAN?

Kommuneplanen består av 2 hoveddeler:

- Tekstdelen
- Handlingsprogram
- langsiktig del
- kortsiktig del

Den langsiktige delen skal gi målsettinger og rammer for utvikling og arealbruk i en planperiode på 12 år (kommuneplanperioden). Den langsiktige delen skal vurderes/revideres en gang i hver kommunestyreperiode.

Den kortsiktige del er et handlingsprogram for en periode på 4 år. Dette handlingsprogrammet skal inneholde:

- en oversikt over tiltak og oppgaver som skal gjennomføres og hvordan de skal gjennomføres.
- økonomiplan (tidligere langtidsbudsjett)

Handlingsprogrammet skal revideres og politisk behandles hvert år.

1.3. PLANARBEIDET.

Kommunen har følgende målsetting for selve planarbeidet:

- Planleggingen skal graderes etter forholdene og behovet i Fosnes.
- Planprosessen og planen skal fremme tverrsektorielt arbeid.

I disse målsettingene ligger for det første at selve planarbeidet ikke skal bli et mål i seg selv og skal kreve store ressurser, men det skal bli en integrert del av arbeidet i kommunen og legges an i et omfang som oppfattes praktisk og økonomisk riktig. For det andre skal hovedmålsettingene legges opp tverrsektorielt slik at de sektorvise tiltakene blir direkte bidrag til å nå hovedmålene. På denne måten vil man lettere se helheten i de kommunale aktiviteter.

2. PLANFORUTSETNINGER FOR FOSNES, 1993.

.. MULIGHETER OG TRUSLER.

Dette kapitlet inneholder grunnlagsmaterialet for planlegging/handling framover. Samtidig vil vi her gi innspill på det som bør eller kan skje sett fra forskjellig ståsted i kommunen.

2.1. SENTRALE UTVIKLINGSTREKK

Sentrale utviklingstrekk, både nasjonalt og internasjonalt, vil sette preg på morgendagens samfunn. I denne sammenheng er det viktig å konstatere at Fosnes kommune er en del av samfunnet Norge og av det internasjonale samfunnet for å kunne vurdere hvordan de sentrale utviklingstrekk vil innvirke på vilkårene for utvikling av vår kommune.

Daglige begivenheter nasjonalt og internasjonalt forteller oss at vi er midt inne i en endringsprosess og at endringene skjer fort. Disse endringene er de ytre rammevilkår for planlegging og utvikling i Fosnes. Nedenfor kommenteres kort noen kjente forandringer som er igang:

* Befolkningens alderssammensetning.

Sett på lang sikt er andelen av barn i befolkningen minkende mens

andelen av eldre er økende. Antall fødsler blir i neste generasjon ca. 20% mindre enn i dag. Samtidig øker forventet levealder. I og med at fødslene har gått og synes å ville gå i bølger vil dette gi såkalte eldrebølger. Vi er fortiden godt inne i en eldrebølge som i de fleste kommuner vil kulminere i midten av 90-tallet. Denne vil bli mindre når mellomkrigs generasjonen blir pensjonister for så å øke sterkt igjen rundt 2020 når etterkrigs generasjonen når pensjonsalderen.

Dette bildet vil imidlertid kunne slå helt forskjellig ut i den enkelte kommune, avhengig av om det er en til- eller fraflyttingskommune.

* Familiemønsteret.

I dagens samfunn velger stadig flere å leve alene. Videre er det større variasjon og mindre varighet i samlivsformene. Familien som sosialt element er svekket. Denne utviklingen påfører samfunnet store oppgaver og utfordringer som tidligere var familienes.

* Arbeids- og fritidsmønsteret.

Andelen av yrkesaktive kvinner har øket sterkt og vil nok fortsatt øke. Samtidig går tendensen i retning av mindre arbeid og mere fritid og antall arbeidsledige øker. Denne utviklingen får konsekvenser for hverdagslivets organisering. Hvorvidt det enkelte lokalsamfunn greier å legge forholdene til rette ved utbygging av barnetilsynsordninger, omsorgsordninger, fritidsaktiviteter m.v. for alle aldersgrupper og arbeidstilbud, vil være med å bestemme etablering av nye familier og framtidig bosetting. Her er det både muligheter og trusler for lokalsamfunnene.

* Endret næringsstruktur - utvikling av informasjonssamfunnet.

Næringsstrukturen er nasjonalt inne i en sterk endring. Primær- og sekundærnæringsenes andel av sysselsettingen reduseres og tertiærnæringsenes og de arbeidslediges andel øker. Landbruket gjennomgår en sterk reduksjon i sysselsettingen. Her kan dette slå ut noe forskjellig i sentrale strøk og i distriktene avhengig av den nasjonale landbrukspolitikken.

Et grunnleggende trekk ved endringene i næringsstrukturen er at kravet til ny kunnskap og ferdigheter synes å øke. Vitenskap og teknologi blir altså viktigere.

* Krav til miljø og kvalitet øker.

Miljø- og kvalitetsbevisstheten synes sterkt økende, spesielt i den yngre del av befolkningen. De har en annen erfaringsbakgrunn enn den eldre delen og stiller derfor andre krav til varer, tjenester og miljø. Dette påvirker også de offentlige tjenester og aktiviteter.

2.2. REGIONALE UTVIKLINGSTREKK.

Nord-Trøndelag fylke har; fylkesplanen en sterkt understreket

målsetting om å sikre og utvikle befolkningsgrunnet og bevare hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. Denne målsettingen har man i planperioden 1988-91 ikke klart å oppfylle. Kommunene nord, vest og øst i fylket har fra 1980 -90 hatt til dels betydelig nedgang i folketallet mens sentral kommunene har øket eller vært stabile. Fosnes er i denne sammenheng vurdert som stabil.

Hva gjelder sysselsettingsutviklingen i 80-årene vises det samme bildet som nasjonalt. Innenfor primærnæringene er sysselsettingen redusert med 15% i perioden 1980-88 og antall arbeidsledige har øket sterkt, spesielt i perioden 1987-91.

Hovedmålene for Nord-Trøndelag fylkes utvikling fram mot år 2000 er ifølge nylig vedtatt fylkesplan for 1992-95 følgende:

- * Sikre og utvikle befolkningsgrunnet og gjøre NT til et fylke hvor levekårene samlet er på høyde med de best utviklede fylker i landet.
- * Legge til rette forutsetningene for å utvikle et regionalt balansert bosettingsmønster i Nord-Trøndelag, slik at den enkelte kommune i hovedsak beholder sin relative andel av regionens befolkning og servicetilbud.
- * Skape forutsetninger for å skaffe lønnet arbeid til alle som ønsker det, innen lønnsomme bedrifter med høg grad av verdiskaping og som gir inntekter til fylket.
- * Sikre at kompetansenivået i befolkningen er så høyt at det tilfredsstiller samfunnets og næringslivets behov for opplyste, kompetente og medvirkende mennesker.
- * Sørge for at arbeidsplass-tilbudet tilpasses ulike grupper arbeidstakere og regioner.
- * Bevaring av de gode nærmiljøer ved å styrke service-, miljø- og kulturtilbud for å oppnå trivsel og velferd for fylkets befolkning.
- * Ivareta helheten i barn og unges oppvekstmiljø ved å sikre og utvikle det fysiske, sosiale, psykososiale og kulturelle miljø.
- * Satse spesielt på samferdselstiltak i 1990-årene. I dette ligger en spesiell prioritering av vegbygging samt andre tekniske tiltak som minsker avstandsfaktoren.
- * Legge til grunn bærekraftig utvikling og dermed hindre forurensing og sikre økonomisk forsvarlig utnyttning av naturressursene i jord, vann/sjø og luft.

2.3. LOKALE UTVIKLINGSTREKK.

I dette kapitlet skal vi sel nærmere på befolknings- og bosettingsutviklingen i Fosnes.

Befolkningsutviklingen:

Tabell over befolkningsutviklingen totalt og etter alder:

År pr. 1.1.	Tot.	0-19	20-29	30-49	50-69	70-
1967	978	366	88	226	190	108
1972	895	322	82	187	208	96
1985	860	267	115	181	199	98
1990	858	253	114	204	183	104
1992	841	252	111	198	173	107
1993	828	245	111	195	171	106

Kommentar:

Folketallet i Fosnes har de siste 10-15 årene holdt seg meget stabilt. Prognosen i generalplanarbeidet i 1975 anslo en trendframskriving av folketall i 1990 til 641 mens målsettingen var 850. Fosnes har altså greid målsettingen. Ellers viser materialet tilnærmet nasjonale tendenser, men på ingen måte sterke tendenser. Utviklingen er markert bedre i Fosnes enn i mange andre distriktkommuner. Den relativt sterke nedgangen siste året har vi ingen spesiell forklaring på.

Grendervis folketall:

År (1.1.)	Faksdal/ Dun/Hov	Seierstad/ Fosnesvågen	Elvalandet/ Nordsundet	Salsnes/ Salen	
1970*	333	282	108	184	
1982	420	194	75	154	(+1)
1985	435	190	78	156	(+1)
1989	437	182	84	166	
1992	451	148?	76	160	(+6)

* Gjelder annen inndeling

() Personer som er uplassert

? Se kommentar.

Kommentar:

Tallene for 1992 for Seierstad/Fosnesvågen tyder på at noe spesielt har skjedd. Det er ikke brakt på det rene om det er feil i statistikken eller at endringen skyldes stor utflytting mellom 90-92. Ellers må sies at befolkningen i kretsen er ganske stabil

Flytting:

År (1.1.)	Utflytting	Innflytting
1970	79	31
1982	42	24
1985	38	33
1989	37	31
1992	41	33

Kommentar:

Utflyttingen er større enn innflyttingen. Det synes forøvrig være flest kvinner som flytter ut og flest menn som flytter inn. De aller fleste flyttinger skjer av aldersgruppen 16-29 år. Utflyttingen til andre kommuner i fylket er lik eller noe større enn til andre deler av landet og utlandet. En stor del av all utflyttingen går til Namsos/Overhalla.

Sysselsetting:

Sysselsettingsstatistikken er noe mangelfull, men for å forsøke å gi et bilde av tendensene i sysselsettingsutviklingen for forskjellige sektorer vises til nedenstående tabell. Opplysningene er fra Statistisk Sentralbyrå's folke- og boligtellinger:

Næring	Fosnes		Nord-Trøndelag	
	1980	1990	1980	1990
Jord-/skogbruk/ Fiske og fangst	41%	39%	19%	16%
Industri/bergverk/ Bygg og anlegg	14%	13%	28%	24%
Servicenæringer	43%	48%	52%	60%
Uoppgitt	2%		1''	
	100%	100%	100%	100%
Ant. Yrkesaktive	381	409	60.367	62.070

Kommentar:

Antall yrkesaktive i Fosnes øker relativt mye. Antall og andel kvinnelige yrkesaktive øker også. Primærnæringenes andel av sysselsettingen i Fosnes er redusert noe, men relativt sett mindre enn for fylket. Sysselsettingen i det offentlige har øket sterkt i perioden. Ser man på de enkelte kretsene viser det seg at f.eks. Elvalandet/Nordsundet har stor andel sysselsatt i sekundærnæringer hvilket tyder på stor andel pendling til Namsos.

Arbeidsledigheten.

Arbeidsledigheten har de siste årene hatt slik utvikling:

År	Menn	Kvinner
1987	6	6
1988	7	7
1989	9	13
1990	8	9
1991	8	9
1992	13	8

Kommentar:

Tallene i tabellen er årsgjennomsnitt og man kan si at Fosnes kommune har relativt lav arbeidsledighet. I 1992 har imidlertid ledigheten øket betraktelig (Utgjør 5,1% av arbeidsstyrken).

For 1992 ble det laget en sysselsettingsplan som ble behandlet i formannskap og kommunestyre. Her ble det behandlet tiltak innefor følgende områder:

1. Arbeid for trygd/SKAP-prosjekter.
2. Andre ordninger i samarbeid med Arbeidskontoret
3. Kommunalt vedlikehold.
4. Sysselsetting innen omsorgssektoren.
5. Miljøtiltak.
6. Nyskapende virksomhet.

2.4. NÅSITUASJONEN INNEN HVER SEKTOR MED MULIGHETER OG TRUSLER.

Nedenfor følger en beskrivelse av NÅ-situasjonen for hver sektor. Dette sammen med det foranstående danner grunnlaget for to scenarier for kommunens utvikling, pkt. 2.4.7.

2.4.1. UNDERVISNING

* GRUNNSKOLER.

Jøa barne- og ungdomsskole:

Elevtall:	<u>92/93</u>	<u>93/94</u>	<u>94/95</u>	<u>95/96</u>	<u>96/97</u>	<u>97/98</u>
	74	83	84	81	85	93

Bemannings situasjonen pr. høsten 1992:

15 lærere i hel- eller delstillinger, omregnet til 12,39 hele stillinger, alle med godkjent utdanning. To undervisningsassistenter i tilsammen 54 % stilling. Vaktmester i hel stilling som deles med Jøa Samfunnshus A/L. 3 renholdere i delstillinger, inkl. renhold av skolens bruk av samfunnshuset. Tilsammen utgjør renholdsstillingene 117,06 %.

Bygninger/klasserom:

To bygninger, bygd hhv. 1968 og 1973. Begge bygningene er nokså upraktisk inndelt. Det er for få klasserom, slik at spesialrom må brukes som klasserom. Dette gjør at klasser må bytte rom når det er behov for spesialrom, som musikkrom og naturfagrom. Bygningene er relativt bra vedlikeholdt, men det er behov for nye vinduer i barneskolefløya. Dårlig kapasitet når det gjelder lærerarbeidsplasser.

Salsnes skole.

Elevtall:	<u>92/23</u>	<u>93/24</u>	<u>94/25</u>	<u>95/96</u>	<u>96/97</u>	<u>97/98</u>
	26	25	28	27	26	23

En skoleelev som tilhører kretsen får sin skolegang i Høylandet kommune. En elev som tilhører Namsos kommune får sin skolegang ved Salsnes skole.

Bemannings situasjonen pr. høsten 1992:

7 hel- og delstillinger som tilsammen utgjør 5,16 helstillinger. Beklageligvis er hele 4 tilsatte uten godkjent utdanning, omregnet til 2,66 helstillinger, noe som utgjør 51,5 % av lærerstillingene. En elevassistent med 26 % stilling. Vaktmester i 65 % stilling som deles med Salsnes barnehage. Renholder i 34,27 % stilling som deles med Salsnes barnehage.

Bygninger/klasserom:

Eldre bygning som er relativt godt vedlikeholdt. Antall klasse- rom/spesial rom er noenlunde tilpasset antall elever. Skolen mangler gymnastikksal. Bruker storsal en i Salsnes Forsamlingshus i den grad skolen ønsker innegymnastikk.

Lønnsandel av totale driftsutgifter:

Samlet for begge skolene gjelder at lønnsrelaterte utgifter utgjør 80,5 % av totale driftsutgifter.

* BARNEHAGER.

Jøa barnehage.

Tilbud:

- a. Korttidsavdelingen: 32 plasser a to dager a 4 timer.
Heldagsavdelingen: 10 heldagsplasser.
- b. Familiebarnehagen: 3 halvdagsplasser.

Dekning:

To barn på venteliste for inntak i korttidsavdelingen.
Ett barn på venteliste til inntak i heldagsavdelingen.

Barnetall: Ihht. statistikk pr. 01.01.92 er tallene slik:

Fødselsår:	1991	90	89	88	87	86	85
Antall:	11	13	13	11	9	12	6

Bemanning:

- a. Styrer i 89,3 % stilling. 6 assistenter i tilsammen 449,32 % stilling, derav en assistent i hel stilling på SKAP-midler. denne stillingsmassen, er 80 % øremerket for et barn med funksjonshemming.
- b. 1 assistent i 30,67 % stilling i familiebarnehagen, samt vei ledning av styrer.

Bygninger:

Korttidsavdelingen har tilhold i Brekka, som er forholdsvis lite egnet til bruken.

Heldagsavdelingen holder til i kommunal bolig, innkjøpt til formålet. Bygningen er ny og moderne, men ikke bygd med tanke på barnehageformål. Undervisningsstyret har i flere år prioritert nybygg på LTB.

Lønnsandel av driftsutgifter:

I den faste barnehagen utgjør lønnsrelaterte utgifter 75 % av de totale driftsutgiftene. I Familiebarnehagen er tilsvarende tall 82 %.

Salsnes barnehage.

Tilbud:

Korttidsplass a 8 eller 16 timer/uke. Største gruppestørrelse 11 barn.

Dekning:

Alle som søkte sommeren 1992 har fått plass av ønsket størrelse.

Barnetall:

Ihht. statistikk pr. 01.01.92. er tallene slik inkl. Elvalandet:

Fødselsår:	<u>1991</u>	<u>90</u>	<u>89</u>	<u>88</u>	<u>87</u>	<u>86</u>	<u>85</u>
Antall:	2	2	0	3	4	5	3

Bemanning:

Styrer i 62,48 % stilling. To assistenter, hver i 20,45 % stilling

Bygninger:

Bygningen deles med Salsnes Folkebibliotek. Det foreligger vedtak om at biblioteket kan flytte ut, dersom annet egnet lokale stilles til rådighet.

Lønnsandel av driftsutgifter:

Lønnsrelaterte utgifter utgjør 74 % av de totale driftsutgiftene.

* MUSIKKSKOLEN

Elevtall:

29 elever inneværende skoleår. Dette tallet har vært jevnt synkende i noe større takt enn det generelle elevtallet i kommunen. En har også elever fra Nærøy kommune.

Bemannings situasjonen:

Rektor i 25 % stilling. 4 lærere, inkl. rektor dekker til sammen 70,3 % stilling til undervisning.

Romforhold:

Undervisningen foregår i lokaler ved begge skolene.

Utstyr:

Musikkskolen er bra utstyrt, men har behov for en synthesizer, da elevtallet på Salsnes/Elvalandet har økt.

Lønnsandel av totale driftsutgifter:

Lønnsrelaterte utgifter utgjør 85,5 % av de totale driftsutgiftene.

* TRUSLER OG MULIGHETER.

Trusler:

Jøa barne-og ungdomsskole:

- Utilfredsstillende romsituasjon, for få klasserom, mangel på lagerrom/materialrom. Dette gjelder i dag, og vil merkes ytterligere når elevtallet øker, jfr. tabell over. Ved obligatorisk, evt. ved frivillig forsøk med skole for 6-åringene, vil dette bli kritisk.
- Ikke fullgod situasjon når det gjelder kontorplasser for lærerne.
- Ikke klargjort for fysisk funksjonshemmede elever.
- Rektor i halv stilling. Gir for lite tid/rom til pedagogisk utvikling og ledelse av skolen.
- Noe mangelfullt vedlikehold av skolebygningene.
- Noe lav andel av mannlige lærere.

Salsnes skole:

- Stor mangel på lærere med godkjent utdanning.
- Mangel på klasserom ved 6-årig skolestart.
- Nedgang i elevtallet, jfr. tabell over.

Barnehagene:

- Bygningsmessig er løsningene uholdbare. Dette gjelder i dag, og det vil være en hindring i arbeidet med å skaffe full barnehagedekning.
- For få tilsatte med førskolelærerutdanning.

Musikkskolen:

- Synkende elevtall.

Muligheter:

Skolene:

- Pedagogisk utvikling og ledelse av skolene i samsvar med dagens krav og de store endringer som ligger foran.
- Samarbeid med barnehager og musikkskole.
- Samarbeid mellom skolene for høste av hverandres styrke.
- Prinsippet om tilpasset opplæring føres videre ved hjelp av undervisningsmåter som i størst mulig grad er tilpasset den enkelte elev.
- Etterutdanning og videreutdanning føres videre.
- Vurdere 6-åringenes plass i skolesystemet.
- Bruke lokalsamfunnet i undervisning og yrkesforberedende rådgiving.

Barnehagene:

- Gi optimalt pedagogisk tilbud til barna innenfor den økonomi og bemanningssituasjon en har til enhver tid.
- Samarbeid med skolene, blant annet som en del av skole-forberedende tiltak.
- Samarbeid mellom barnehagene, for å høste av hverandres styrke.

Musikkskolen:

- Utvikle tilbud om musikkbarnehage i samarbeid med barnehagene.

2.4.2. HELSE- OG SOSIAL.

Denne presentasjonen er opplistet stikkordsmessig på bakgrunn av rapporter fra de enkelte avdelinger og deres årsmeldinger for 1991

* FOREBYGGENDE HELSEVERN.

Generelt:

- helsestasjon/skolehelsetjeneste/helseopplysning ledet av helsesøster (50 % stilling) og drevet etter gjeldende forskrifter
- direkte service til barn/skolebarn ved ca. 500 konsultasjoner/hjemmebesøk
- svangerskapsomsorg i helsestasjonen ledet av jordmor i 20 % stilling
- ergoterapeut er en viktig medspiller.

Spesielt:

- svangerskapsomsorg i helsestasjonsregi
- arbeid med plan over skolehelsetjenesten/helsestasjonsvirksomheten
- nytenkning i forhold til skolehelse/helsestasjon
- arbeid innenfor bedring av inneklima i barnehager/skoler
- prosjekt om tidlig intervensjon av barn med fare for skjevutvikling
- arbeid med "Barn i krise" gruppe
- skolehelseteam
- basisteam rundt enkeltelever/barn

* KURATIVT HELSEVERN

- legekantoret: 1 lege i 100 % stilling og legesekretær i 80 % stilling (50 % + 30 % midlertidig) 1688 behandlede pasienter i 1991.
- legevakt - i samarbeid med Namsos kommune
- fysikalsk behandling - tjenestene kjøpes i Namsos
- kommunefysioterapeut - 50 % stilling ubesatt
- ergoterapeut -f.t. 50 % stilling lønnet av SKAP-midler

Spesielt:

- legestillingen er f.t. besatt med vikarer. Stillingen forutsettes besatt fra primo februar 1993
- fysioterapeut-stillingen - må utlyses på nytt
- ergoterapeut-stillingen - bør forsøkes innarbeidet i driftsbudsjettet
- nye lokaler for lege - helsesøster - og hjemmesykepleie på Salsnes er under oppføring.

* PLEIE OG OMSORG

Generelt:

- kombinert syke- og aldersheim, 13,26 årsverk, 17 døgnplasser med 74 % belegg, korttidsopphold 410 døgn (avlastning og opptrening)
- hjemmesykepleie: 1,25 årsverk, 2390 besøk til 41 brukere
- hjelpeordningene (hjemmehjelp, husmorvikar, vaktmester) 25 time-engasjerte hjemmehjelpere, f.t. 2x50 % husmorvikarer og 1x50 amb.vaktmester.
- 2 trygdeleiligheter, 13 trygghetsalarmer, tilbud om vask av klær/matombringing fra syke- og aldersheimen (lite benyttet) 3 leiligheter for funksjonshemmede, f.t. ca 5,5 årsverk.

Spesielt:

- en økonomisk plattform som i det minste muliggjør å opprettholde dagens nivå på omsorgstjenestene
- felles turnus og vaktordning for institusjon og hjemmetjenestene bør utvikles
- flere aldersboliger er på ønskelisten
- videreutvikling av samordningsprinsippet

Andre funksjonshemmede:

- alle barna (4 stk) får tilbud om støttekontakt ut 1992
- de samme barna har fått tilbud om avlastning i Remma borettslag
- ergoterapeut er sikret jobb i 50 % stilling ut 1992
- basisgrupper rundt enkelte av barna er opprettet, bør utvides slik at dette gjelder alle 4 barna
- FFO er oppstartet. Initiativ fra de funksjonshemmede selv. Et aktivt styre - responsen litt laber fra aktuelle brukere. Kommunen lite aktiv her - har ytet litt penger

* ANDRE SOSIALE TJENESTER

Generelt:

- resurser: Disponerer ca 2 årsverk.
- sosialomsorg, økonomisk sosialhjelp stabilt relativt lav
- boligtiltak, utbedringstilskudd, utbedringslån
- barnevern, kriseberedskap
- edruskapsvern, forebyggende, opplysningsarbeide
- bostøtte, tilskott til boutgifter, telefontilskott

Spesielt:

- økt satsing på forebyggende helsetjenester
- bedre barnevern gjennom sikrere rutiner for identifisering av tilfeller, og bedre rutiner for oppfølging av det enkelte tilfelle
- barne- og ungdomsarbeide bør få større prioritering.
- behovet for sosialhjelp kan variere selv om det nå kan registreres en stabilisering
- den økonomiske veiledning overfor klientene må styrkes
- samarbeid med arb. kontoret må styrkes
- koordinering med kommunens sysselsettingsarbeid

* TRUSLER OG MULIGHETER

Generelt:

Gjentatte økonomiske innstramminger begrenser etatens handlefrihet, og utsiktene de nærmeste år forespeiler heller ingen bedring, men tvert imot en fortsatt reduisering av de økonomiske rammer.

Denne situasjonen vil, både innen etaten og tverretatlig, by på vesentlige utfordringer og behov for kreativitet om ønskede og nødvendige tjenestetilbud skal gjennomføres på et forsvarlig nivå.

Mulighetene ligger trolig i en gjennomført helhetlig tenkning, og i den enkelte medarbeiders egen evne og vilje til omstilling, som bl.a. kan bety utradisjonelle, fleksible løsninger på tvers av profesjoner og tilvante rutiner.

Om dette skal være mulig må det nok falle en dell barrikader og noen egeninteresser må trolig falle på fellesskapets alter. Dette er ikke lett, men utfordringene er verdt anstrengelsene. Lykkes man i en god utnyttelse av tilgjengelige ressurser til beste for de det gjelder styrkes også ens egen tilfredshet.

Trusselen her ligger i det skjæringspunkt hvor den enkelte medarbeider føler belastningen for tyngende og forsvinner ut av tjenesten. Da kan en fort sitte igjen med et utarmet miljø hvor nødvendige fagpersoner vegrer seg for å ta tjeneste.

Spesielt:

- Evaluering av etatens organisering i lys av endrede behov og trangere økonomiske rammer.
- Videreføre samordningsprinsippet i den hensikt å utnytte de ressurser etaten rår over best mulig.
- Tiltagende problemer innen barnevernet vil i vårt tilfelle bety behov for økt kompetanse/personell. Økonomisk merbelastning må forventes i sakens sammenheng.
- Kommunal gjeldsrådgivning vil også bety økt belastning på personellsiden etter som stadig flere har gjeldsproblemer.
- Omorganisering av avlastningstilbudet krever sin løsning.
- Tegn på stadig trangere økonomiske rammer ansees i dag å være den største trussel mot å kunne innfri forventede og nødvendige tjenestetilbud framover.

2.4.3. TEKNISK.

* GENERELT

Styre for næring og naturforvaltning er et folkevalgt organ og omfatter bygningsråd, brannstyre, miljøutvalg, trafikksikkerhets- utvalg, havnestyre, viltnemnd og landbruksnemnd.

Administrasjonen består av teknisk sjef, avdelingsingeniør og fullmektig i halv stilling. Uteseksjonen består av 2 spesialarbeider/vaktmestere med til sammen 70% stilling.

Teknisk har driftsansvaret for vei, vann, avløp, kommunale bygg, renovasjon. I tillegg har en del ansvar for ekstraordinær sysselsetning. Etaten har saksbehandling etter plan- og bygningsloven inkl. omdisponering av areal, delingsloven inkl. oppmåling, forurensning (utslipp fra spredt bebyggelse), brannloven og trafikksikkerhets- utvalget. For oppmåling og spesielt brannsyn er en ikke ajour. Teknisk disponerer EDB for saksbehandling samt PC program.

Uteseksjonen har eget lagerbygg samt utelager. Disse har en urasjonell plassering og burde vært flyttet.

* ANDRE ANSVARSOMRÅDER.

Tomteareal:

Boligtomter, følgende boligtomter kan tilbys:

	Regulert	Opparbeidet
Seierstad	6	6
Faksdal, Åshaugan (privat)	11	0
Geilin, Salsnes	9	9
Remma	2	2
Fosnes (privat)	2	2
Stavarveien	2	2
Sum	32	21

Prisleiet må sies å være lavt og tomte-tildelingen kan skje relativt raskt. Etterspørsel etter tomter særlig i boligfelt er minimale da det ser ut til at de fleste ønsker å bygge på heimplassen og ikke i boligfelt.

Forretnings- og serviceareal:

I sentrum (Dun-Stein) er innregulert ca. 6 daa. Det er ikke utpekt eller planlagt nye områder for slikt formål i dette området.

Offentlig areal:

I sentrum er innregulert ca. 40 daa. inkl. skoleområde og kirke. Alt bortsett fra barnehagetomt er allerede bebygd.

Industriareal:

Salsnes:

Galtmyra	ca. 20 daa
Sørbekkmoen	ca. 20 daa.

Jøa:

Brakstadsundet	ca. 18 daa. Her er det opparbeidet et areal på ca 1,5 daa og bygd kai. Området disponeres av fiskemottaket.
----------------	---

Kommunale boliger:

Kommunen har 6 boliger med 8 leiligheter. Standarden på 4 av boligene må vurderes som god.

Veger:

Det er totalt 27,5 km fordelt på 22 parseller. Kun 0,4 km med asfalt. Det er ikke noen gang og sykkelveger. Vegstandarden er variabel. Brukerne er stort sett tilfreds med standarden.

I Dun området hadde det vært ønskelig med gang og sykkelbane for å sikre myke trafikkante.

Vannforsyning:

Det er ca. 327 husstander i kommunen. Av disse har ca. 95 kommunalt vann i tillegg til en del offentlige bygninger. Den kommunale andelen kan økes. For Brakstadsundet vassverk bør det iverksettes rens tiltak fordi fiskemottaket er tilknyttet anlegget. Dårlig vannkvalitet vil få konsekvenser for levering av laks til det internasjonale marked. Den private vannforsyningen består av enkeltanlegg og 6 større fellesanlegg.

Avløp og renovasjon:

* Avløp.

Kommunale avløpsanlegg er i henhold til utslippstillatelsene. Avløpet pumpes og renses via større slamavskillere. Det er 73 husstander som er tilknyttet i tillegg til en del offentlige bygg. Renseeffekten er varierende. Ved mye regn kommer det overvann inn i kloaknettet i Dun sentrum. Dette nedsetter renseseffekten, og bør utbedres.

Det meste av kloakken blir rensert i private enkeltanlegg, og en del mindre fellesanlegg. For privat kloakk er ikke alle anlegg i henhold til forskriftene.

Slamtømmeordninga fungerer godt på Salsnes og Elvalandet. For Jøa fungerer ikke slamlagunen og innhenting blir da ikke fulgt opp. Det vurderes å kjøre slammet til Salsnes eller å leie inn avvanningscontainer. Hvis det blir noe av et privat reaktkompostoranlegg vil kommunen innlede et samarbeid for behandling av slam på Jøa.

* Renovasjon.

Renovasjonsordninga er frivillig og det er med 171 husstander. I tillegg er butikker, offentlige bygg og 35 husstander på Lund i Nærøy med i ordningen. Innhentinga er etter anbud fra 01.01.93 og den blir foretatt av lokal person. Det er nedsatt et utvalg for å vurdere renovasjonsordninga i 93. Innsamling av spesialavfall og risikoavfall er satt i verk og det har vært glassinnsamling siden 1989.

* Brann- og feiervesen.

Brannvesenet består av 32 mann fordelt med 19 mann på Jøa og 13 mann på Salsnes. Brannvesenet på Salsnes dekker også brannberedskapen for Lund i Nærøy. For redningsoppdrag har en samarbeid med Namsos kommune. Det er ikke noen fast beredskapsordning. Utstyret er stort sett tilfredsstillende, men det er ønskelig med en nyere brannbil for Jøa. Det ble i 1992 innkjøpt tankbil som er stasjonert på Jøa. Varsling skjer via tyfon for Jøa og med "stille" varsling for Salsnes. Feiing utføres tilfredsstillende med engasjert feier. Brannforebyggende arbeid bør tillegges mer vekt.

* TRUSLER OG MULIGHETER.

Muligheter:

1. Gode tilbud på tomter for boliger.

Trusler:

1. Knapp økonomi gjør at vedlikehold av særlig veger og boliger vil bli nedprioritert slik at det ikke blir etter brukernes ønsker.
2. Opparbeidede tomteareal ligger ubrukt, uvirksom kapital.

.4.4. KULTUR.

Kulturstyret er et folkevalgt organ. Fra 30.07.1990 har det vært tilsatt kultur- og næringskonsulent. Kultur- og næringskonsulenten inngår i rådmannens stab. Konsulentens arbeidsoppgaver skal være praktisk orientert og utadrettet mot lag og foreninger. Videre er konsulenten pålagt saksbehandling i forholdt til kulturstyret.

* FORSAMLINGSHUS

Det er 3 forsamlingshus i kommunen. Jøa samfunnshus, Åsly forsamlingshuset og Mo og Salsnes forsamlingshus. Dessuten har vi under bygging et flerbrukshus på Salsnes. Bedehusene på Bergum og Dun faller også inn under betegnelsen forsamlingshus.

Det er utarbeidet en plan for de lokale kulturbyggene. I denne planen skisseres konkrete utbyggings/restaureringsoppgaver som huseierne har.

* KULTURHISTORISKE OBJEKTER.

Registrering av de mange fornminner som finnes i kommunen er foretatt av det Kongelige Norske Vitenskapers Selskap, museet. Videre er kommunens historie delvis dokumentert gjennom ulike utgitte skrifter. Det har gjennom tid blitt samlet en god del materiale som grunnlag til ei bygdebok. Det er avsatt på fond kr. 30.000,- til dette arbeidet. Kommunen bør ta initiativ for å få dette arbeidet igangsatt.

* BYGDEMUSEUM.

Fosnes bygdemuseum er organisert som en stiftelse med eget styre. Museet har gjennom flere år samlet inn gjenstander som er gitt av folk i kommunen. Arbeidet med registrering og katalogisering er igangsatt. Det er ønskelig å få fast åpningstid, deler av sommeren, ved museet. Museet har mange planer om videre utvikling. Det er bl.a. bestemt at et gammelt hus i Fosnesvågen skal flyttes opp til museet, og innredes med kjøkken og wc. Tanken er å få huset til å fungere som en eventuell bolig/atelier for kunstnere som besøker oss.

* AKTIVT KULTURLIV

Fosnes kommune har tradisjonelt hatt et aktivt sang- og musikkliv.

4 H ble etablert på Jøa i 1986. 4 H er en viktig del av mønstringen for barn og unge i kommunen.

Nytt av året: - Lund og Salsnes 4 H
- Barnegospel
- Salsnes ungdomsklubb

Kinodriften ivaretas av ulike ambulerende kinovirksomheter.

Det er biblioteker både på Jøa og på Salsnes.

* IDRETTS- OG SPORTSANLEGG

- Fotballbane, gress	Dun
- Håndballbane, asfalt	Dun
- Gym. saler	Jøa samfunnshus, Mo og Salsnes forsamlingshus

- Svømmebasseng	Jøa samfunnshus
- Skytebane	Kløyva, Salsnes
- Q-kart	Salsnes
- Lysløype	Hollonbakkan, Elvalandet, Salsnes

Flere lag har konkrete utbyggingsplaner. En viser i så henseende til kommunens idrettsanleggsplan.

* KYSTKULTUREN, LANDE I EVENTYRE OG OLAV DUUN

Stiftelsen Namdalsfembøringen leier ut Namdalsfembøringen. Stiftelsen jobber for bevaring og bruk av tradisjonsbåter og driver kursvirksomhet retta mot kystkultur.

Det jobbes for tiden med et prosjekt som tar sikte på å bevare dikteren Olav Duun's barndomsheim. Man forsøker å sette dikterens barndomsheim inn i en større sammenheng. Tankene om å få etablert et Duun akademi/senter i Fosnes er satt på dagsorden. Det er for tidlig å beskrive hva et slikt akademi/senter vil inneholde. Målet er imidlertid å øke interessen for Duun's diktning, både lokalt og ellers.

* TRUSLER OG MULIGHETER.

Muligheter:

Med utgangspunkt i stiftelsen Namdalsfembøringen og et framtidig Duun akademi/senter, kan grunnlaget for etablering av kulturarbeidsplasser være lagt.

- Spore til studievirksomhet.
- Aktivt kulturliv retta mot de unge ivaretar rekruttering og videreføring.
- Styrking av ungdomskulturen.
- Større tjenesteyting fra kultursektoren til organisasjonene.
- Kulturturisme.
- Ved hjelp av EDB kan biblioteket spille en enda større rolle ved tilgang til store databaser -avstandsuavhengighet- .

Trusler:

Tradisjonelt har kultursektoren blitt skadelidende i økonomisk trange tider. Med befolkningsutvikling/alderssammensetning i kommunen, kan dette slå ut i negativ retning for kulturetaten.

- Svak økonomi (kommune og lag)
- Manglende vedlikehold av anlegga
- Manglende opplevelse av tiltak som behov.
- At tiltak blir "finne på ting" i stedet for noe som folk identifiserer seg med.
- Slitasje på ledere av kulturelle aktiviteter.

2.4.5. KIRKA.

Fosnes prestegjeld omfatter i tillegg til Fosnes kommune også Otterøy i Namsos kommune. Det kirkelige arbeidet ledes av presten og 2 menighetsråd.

Det er 3 kirkebygg i kommunen. Dun kirke, Fosnesvågen kapell og Salen kapell. Kirkebyggene med kirkegårdsanlegg er i bra forfatning. Dun kirke er nyrestaurert, Fosnesvågen kapell er under restaurering og Salen kapell har nyrestaurert vestvegg. Salen kapell er uisolert. For å spare driftsutgifter, bør man vurdere ENØK-tiltak ved Salen kapell.

* TRUSLER OG MULIGHETER.

Muligheter:

- Menighetsarbeidet representerer en stor ressurs både kulturelt og sosialt.

Trusler:

- Manglende vedlikehold av anlegg.

2.4.6. MILJØVERN.

* GENERELT.

Miljøvernarbeidet i Fosnes Kommune har vært ledet av en Miljøvernleder/konsulent siden 1988. Miljøvernlederen har jobbet opp imot et hovedutvalg, fram til 1992 utvalg for Miljø-Plan-Næring, og f.o.m. 1992 Styret for Næring og Naturforvaltning. Dette har bidratt til å sette miljøvern på dagsordenen i det politiske miljø i Fosnes. Miljøvernarbeidet foregår med utgangspunkt i et Miljø- og ressursprogram hvorfra nedenfornevnte områders status er hentet.

Det er 3 lysløyper i kommunen, 2 hytter åpne for folk på fjellturer, og trimkasser på attraktive turruter. Noen områder er tilrettelagt slik at brukere kan få parkert forsvarlig. Det er bygget noen småbåthavner og det er på gang en gjestehavn på Seierstad. Det foreligger planer om å knytte flere friluftslivsaktiviteter til større etablissement som Jøa Gjestegård og Strandstua Salsnes. Mange områder brukes i dag som friluftslivsområder både på Salsnes, Jøa og Elvalandet. Områdene brukes av folk utenfor kommunen såvel som kommunens egne innbyggere.

I 1991 ble det felt 46 elg og 28 rådyr i Fosnes. Fellingsprosenten for elg er 82%. og for rådyr var den på ca. 20% i 1991 og 35% i 1990. Elg har ikke vært tildelt på Jøa siden 1988. Det er

forholdsvis god tilgang på småvilt jakt i kommunen. Størstedelen av det attraktive jaktarealet ligger på eiendommen til Firma Albert Collett. Dette firmaet driver organisert salg av kort både for jakt og fiske.

Det er ca. 320 vann i kommunen. Disse utgjør et areal på ca. 67 km² hvorav Salsvatnet med 44,6 km² er det største. Det er registrert fiskeslag som laks, ørret og sjøørret, røye, ål og trepigget stingsild. Fisket i ferskvann er stort sett konsentrert om laksefisk i Moelva som disponeres av Firma Albert Collett og Salsnes JFF. Fiske i Vassleia er preget av noe små fisk.

Ingen områder i Fosnes er vernet etter Naturvernloven. Verneverdige områder er Granskog på Rynesset, Svartorforekomst på Hende, Områdene rundt Skrøyvstadelva, nedre deler av Skrøyvstadelva og Kvernvasseiva Breksjesone i vegskjæringa i Skrøyvdalen, tinnvedforekomst i Kvernвика, flere forekomster av elveperlemusling. I Fosnes er følgende dyrearter klassifisert som truet eller sjeldne; Storskarv, Toppskarv, Havørn, Kongeørn, Fiskeørn, Oter, Sangsvane, Smålom, Storlom, Havelle, Sjøorre, Svartand, Gaupe.

Registreringer av kulturlandskapet i Fosnes viser at kommunen har typisk fjord og kystlandskap som kan være av stor verdi i regional sammenheng. Kulturlandskapshensyn vil bli innarbeidet i kommunale planer f.o.m. 1992, og i fylkeskommunale planer f.o.m. 1993. Fornminner ble registrert på 80-tallet og disse registreringene kom opp med en liste på 19 områder som ble klassifisert som høyst verneverdige. Av nyere tids kulturminner er det registrert gamle bygninger i Fosnes. Denne rapporten ventes å foreligge høsten 1992. Av interessante bygninger her kan nevnes Duun-huset og Gamle låna på Seierstad.

Løsmasser i Fosnes blir i hovedsak tatt ut for å brukes i veilegema. Det brukes også en del knust fjell. Massetak finnes flere plasser i kommunen og i flere størrelser. I enkelte tilfeller er det gjort forsøk på å avslutte massetak på en slik måte at det ikke blir skjæmmende sår i landskapet og i andre tilfeller er det ikke gjort noe for å rette på skjæringar etc.

Vassdragene i kommunen er lite berørt av inngrep. Mjøsundvatnet blir regulert for kraftproduksjon, og Kvernvikvatnet reguleres i forbindelse med Settefiskproduksjon når dette er aktuelt. Det foreligger planer om å utnytte Salsvassdraget i kraftproduksjon men ingen tiltak er iverksatt. Planene inngår i "Samlet plan for Vassdrag".

* TRUSLER OG MULIGHETER.

Trusler:

Kommunalt miljøvern krever ressurser. Hittil har Staten gitt tilskudd til avlønning av kommunale miljøvernmedarbeidere og fulgt opp med tilskuddsordninger for miljøverntiltak. Belastningen på kommunene har vært liten sett i forhold til andre sektorer som helse, sosial og teknisk. Skulle Staten velge å skyve mer av ansvaret for finansieringa av kommunalt miljøvern på kommunene, vil dette ramme en økonomi som fra før er anstrengt. Miljøvern kan da stå i fare for å bli nedprioritert.

Muligheter:

Innenfor områder som friluftsliv, vilt, innlandsfiske, samt kulturminner kan det utvikles opplevelsesprodukt/aktiviteter som kan selge og således utgjøre et næringsgrunnlag. Likeså kan miljøvernoppgaver gi sysselsetting i ei tid med økende arbeidsledighet. Dette bidrar til å styrke miljøvernets posisjon i kommunen og gjør ikke nedprioritering av miljøvern så aktuelt da det er snakk om å skape sysselsetting og varige arbeidsplasser.

2.4.7. NÆRING

Landbruk:

Statistikken for avløserordningen viser at sysselsettingen i husdyrholdet har vært relativt stabil de siste 5 år:

1987	1992
101.06 årsv.	95.13 årsv.

Søknad om produksjonstillegg viser:

	1987	1992
Søker husdyr	63	59
Søkere annet	21	20

Aktiviteten i skogbruket utgjør etter effektivitetsnormene for moderat mekanisering ca. 12 årsverk. Skogen regnes å ha sysselsettingsmessig betydning for 30-50 personer i Fosnes. Av i alt 70 eiendommer med skogarealer over 25 dekar er det kun 4 eiendommer med mer enn 1000 da produktivt skogareal.

Innenfor melkeproduksjon har antall årsverk vært stabilt de siste 5 åra, på linje med produksjonsvolumet. Antall leverandører har vært stabilt.

I kjøttproduksjon på storfe! har antallet leverte slakt vært stabilt fra 1987 til 1991. Antall årsverk har imidlertid gått ned som følge av skjering av effektivitetsnormene.

I griseproduksjon har antall avlsgriser gått ned med 50% mens antall slaktegriser har gått ned med 37%. Antall årsverk i griseproduksjonen fra 1987 til 1991 er redusert med 30 %.

Produksjonsinntektene har for de fleste produksjoner fulgt prisstigningen. Pelsdyrnæringa har imidlertid fått redusert sin inntekt betraktelig som følge av dårlig etterspørsel de siste årene. Tømmerprisene hadde økning fram til 1991, men sviktende etterspørsel den siste tiden har senket prisene sterkt.

Kostnadsutviklingen er den samme som for andre næringer. Kapitalkostnadene utgjør en betydelig andel av totalkostnadene på de fleste bruk som følge av store investeringer og forholdsvis høy rente.

Trusler:

En tilpasning av norsk landbruk til EF vil medføre sterkt press på de prisene det opereres med på norske landbruksvarer idag. Spesielt utsatt er kjøttprodusentene. Melk, som er hovedproduksjonen i Fosnes, vil stå noe sterkere, men det antas at storparten av alle melkeprodukt med unntak av fersk melk, i praksis kan importeres.

Svært få bruk har vært igjennom tvangsavhendelse i Fosnes. Vedvarende høye kapital kostnader, stort investeringsbehov og sviktende inntekter som følge av EF-tilpasning, kan endre dette.

Mange brukerfamilier er avhengig av inntekter utenom bruket. Svikt i tilbud om arbeid utenfor bruket kan medføre økt hastighet på bruksnedlegginga.

Muligheter:

Det finnes støtteordninger for brukere som ønsker å investere i tilleggsnæringer. Aktuelle tilleggsnæringer nå er ulike former for turisme kombinert med utmarksutnyttelse. Stikkord her er salg av jakt og fiske, gardsturisme, varierte og gode opplevelser i et harmonisk kultur- og naturlandskap, guida turer i rike fornminneområder, etc.

Innen grønnsakproduksjonen og til dels innen frukt og bær finnes det enda rom for produksjonsøkning. Særlig gjelder dette økologisk dyrkede grønnsaker. Store arealer med myr, tilrettelagt for oppdyrking ligger ubrukt enda.

Kostnadsjakt og økonomistyring er sentrale tiltak for å bedre økonomien i de nærmeste årene. Samarbeid om bl.a. arbeidskraft og maskiner er muligheter som må utnyttes for å sikre lønnsomhet, fagmiljø og rekruttering.

Industri og industriområder, maskiner og entreprenører:

Grunnlagsinvesteringer.

Det er ledig industriområder både på Jøa og Salsnes. På Jøa er det ledig ca. 8 dekar i Brakstadsundet industriområde. Faksdal industriområde er omdisponert til reiselivsutbygging

Sørbekken industriområde, 18 da., og Salsnes industriområde del I, (Galtmyra) 15 da., er ikke bebygd. Områdene er regulerte, men det er ikke lagt ned vann og kloakk eller bygget veg. Sørbekken industriområde er bygget ut i privat reg.;

Kommunen har ingen utleiebygg.

Bedrifter.

Vi har relativt beskjeden sysselsetting i bedrifter innenfor industri og maskin/entreprenører. Det arbeides imidlertid med noen få konkrete planer som kan føre til industrietableringer.

Muligheter:

- Stabil og dyktig arbeidskraft.
- Rimelige grunnlagsinvesteringer.
- DU-systemet gir god finansiering.
- Framtidsretta produkter.

Trusler:

- Egenkapitalsituasjonen er vanskelig.
- Vanskelig å få lån i bank til nyetableringer.
- Høye transportkostnader.
- Hard konkurranse.

Privat tjenesteyting.

Grunnlagsinvesteringer.

På Jøa finnes det ett utleiebygg for privat tjenesteyting. Et annet er under oppføring på Salsnes. Serviceområder i kommunen er ikke tilrettelagt.

Det er gjennomført et vareforsyningsprogram for handelsbransjen.

Bedrifter.

Detaljhandel innefor dagligvarer er godt utbygget. Det gjelder også frisør og verkstedtjenester. Øvrige forbrukstjenester importeres fra omkringliggende handelssentra.

Muligheter:

- Dyktig arbeidskraft.
- Avstandsuavhengig marked for enkelte produkter.
- DU-systemet gir god finansiering.

Trusler:

- Hard priskonkurransen.
- Bransjesentralisering.
- Lokal tilhørighet fra publikum svikter.
- Trafikkmønsteret endrer seg.

Tradisjonelt fiske og fiskeoppdrett.

Grunnlagsinvesteringer.

Kommunalt kaianlegg og bedrift for mottak av fisk er etablert i Bragstadsundet industriområde. Fiskemottaket brukes av oppdrettsbedrifter i og utenfor kommunen.

Bedrifter.

Det er i dag en yrkesfisker(tradisjonelt fiske) i kommunen.

I oppdrettsnæringa har vi i dag drift i kun ett anlegg. Dette anlegget er imidlertid stort, og består av fire konsesjoner som er slått sammen til en. To konsesjoner ligger brakk. Det er et eget settefiskanlegg i kommunen. Det er full drift i anlegget.

Muligheter:

- Dyktig arbeidskraft.
- Flere bør kunne etablere seg innenfor tradisjonelt fiske.
- Videreførelsen bør økes.
- DU-systemet gir god finansiering.
- Framtidsretta produkter.

Trusler:

- Markedet svinger, hard konkurranse.
- Vanskelig egenkapital situasjon.
- Vanskelig å få lån i bank til nyetableringer.
- Vanskelig å få fartøyskvote.

2.4.8. VISJONER:

SCENARIER 2003.

Som grunnlag for målsettings- og strategi arbeidet presenteres nedenfor 2 tenkte bilder av Fosnes kommune. Det første bildet tegnes med utgangspunkt i positive ytre rammebetingelser mens det andre tar utgangspunkt i pessimistiske anslag på rammebetingelsene

1. Fosnes kommune med positive ytre rammebetingelser:

Fosnes består som egen kommune.

- Folketallet og bosettingsmønsteret er opprettholdt og alderssammensetningen er gunstig.
- Det er fast lege og fysioterapitilbud i kommunen og den hjemmebaserte omsorgen er som behovet.
- Helseutviklingsutvalget arbeider bevisst med forebyggende helsearbeid i samarbeid med befolkningens organisasjoner.
- Sikker vannforsyning er etablert.
- Det er innført tvungen renovasjon med kildesortering.
- Fast dekke på fylkesveiene.
- Det er innført skole for 6-åringer og bygget ny 2-avdelings barnehage.
- Jøa Gjestegård er etablert med hytter og caravanplass.
- Olav Duun "senter" er etablert med organisering av kurser og kulturaktiviteter.
- Fosnes har fortsatt et solid landbruk og er en foregangskommune innen Økologisk landbruk.
- Det er organisert utnyttelse av utmark både for naturlig høsting og for reiselivsmessig utnyttning.
- Oppdrettsnæringen utnytter kommunens konsesjoner og oppdrettsfisk og villfisk foredles til en viss grad i kommunen
- Næringslivet er etablererorientert og har organisert arbeidet gjennom Fosnes etablererforum.
- Kommunens politiske og administrative organisering er tilpasset kommunens behov.

2. Fosnes kommune med pessimistiske ytre rammebetingelser:

- Halvering av antall årsverk i landbruket både p.g.a. at Norge er blitt medlem i EF, importvernet er bygget ned og rasjonaliseringen med sammenslåing av bruk har øket.
- Sysselsettingen i kommunen reduseres som følge av reduserte overføringer i inntektssystemet.
- Fraflyttingen har øket både som følge av sysselsettings- reduksjonen i landbruket og i det kommunale sysselsettings- tjenestetilbudet.

- Fosnes mangler både lege og fysioterapeut
- Hver 5. innbygger er pensjonist.
- Lag og foreninger greier ikke å drive, både p.g.a. redusert medlemstall og dårlig økonomi. Befolkningen foretrekker i større grad tilbudene i Namsos.
- Forgubbingen sterk i enkelte områder.
- Salsnes skole har bare 1.-3. klasse. Resten reiser til Jøa.
- Musikkskolen er lagt ned.
- Barnehagetilbudet er sterkt redusert på grunn av manglende kommunal økonomi.
- Kommunale veier legges ned for å spare penger
- Kommunens eiendommer er solgt og vedlikeholdet på kommunale bygg og anlegg er redusert.
- Større handelslekkasje fordi butikkene ikke greier å holde interessante tilbud med redusert befolkningsgrunnlag.
- Kommunen har ikke økonomisk evne til å bygge ut vann og andre tjenester i trå med sentral kvalitetskrav.
- Ferjeavgangene blir færre som følge av redusert befolkning.
- Ingen nyetableringer i kommunens næringsliv. Kommunen har ikke eget tiltaksapparat og får derfor ikke kommunale næringsfonds- og bygdeutviklingsmidler.
- Deler av befolkningen stiller spørsmålstegn ved å opprettholde Fosnes som egen kommune fordi Namsos blir mere naturlig kommunesentrum.

3. HOVEDMÅL OG HOVEDSTRATEGIER:

Hovedmålene er utarbeidet i nært samarbeid med kommunestyret gjennom en brainstormingsprosess, gruppearbeid og senere arbeid i en redigeringskomite. Det endelige resultatet ble vedtatt i kommunestyret den 25. febr. 1993, sak KST 007/93.

3.1. HOVEDMÅL.

1. Bosetting.

Det må arbeides for å opprettholde folketallet og bosettingsmønsteret slik at Fosnes fortsatt består som egen kommune.

2. Næringsliv og arbeidsplasser.

Vi må styrke det eksisterende næringsliv og satse på en bærekraftig/miljøvennlig næringsutvikling basert på lokale ressurser og menneskelige ideer, der hovedmålsettingen skal være økt sysselsetting.

3. Livskvalitet

Vi må utvikle et stimulerende livsmiljø og et variert kulturtilbud slik at den enkelte innbygger kjenner tilhørighet, solidaritet og omsorg.

4. Kommunal service/informasjon

Fosnes kommune skal i samarbeid med aktuelle statlige etater, andre kommuner og lokale organisasjoner yte sine tjenester på en god og effektiv måte, samtidig som administrasjonen til enhver tid tilpasses kommunens størrelse og behov.

5. Natur og ressurser.

Fosnes kommune må bli en framtidsrettet miljøkommune hvor natur- ressursene blir forvaltet på en forsvarlig måte, slik at framtidige generasjoner kan få en trygg framtid og et variert naturmiljø.

3.2. HOVEDSTRATEGIER.

1. Fosnes utvikles som egen kommune.

At Fosnes består som egen kommune vil på mange måter være avgjørende for mulighetene til å nå hovedmålene. Det vil være vesentlig forskjell på å beholde en egen kommunal administrasjon og statlige funksjoner og å ha disse felles med en annen kommune. I en sammenslåingssituasjon vil Fosnes bli "betjent" utenfra. Som egen kommune vil befolkningen i langt større grad kunne påvirke sin egen situasjon og utvikling innenfor de rammer som settes nasjonalt. Dette betyr ikke at man ikke skal samarbeide med andre kommuner så mye som mulig.

Dette bør derfor være en overordnet strategi.

2. Regionalt samarbeid.

Kommunen må arbeide aktivt innenfor Kystgruppen og med andre kommuner med tanke på å oppnå best mulige rammebetingelser for distriktkommunene for dermed å kunne utvikle og gi et best mulig tjenestetilbud. Kommunen må også samarbeide aktivt med andre kommuner når det gjelder felles tjenester, næringsutvikling og andre områder som vil ha betydning for driften av kommunen.

3. Fosnes som miljøkommune

Fosnes er såkalt MIK-kommune og har slik sett kommet godt igang i arbeidet med miljøspørsmål i kommunen. Dette er et godt utgangspunkt for å videreutvikle kommunens miljøarbeid som i størst mulig grad må integrere miljøaspektet i kommunal planlegging og handling og i befolkningens daglige liv.

4. Kommunal tjenesteproduksjon.

Den politiske og administrative organisering i kommune skal gjennomgås med tanke på til enhver tid å drive organisasjonen rasjonelt sett i forhold til de tilgjengelige ressurser, de oppgaver som skal løses og gjeldende lovverk. Dette innebærer at kommunen må kunne dra full nytte av de fordeler det er å være liten.

I denne forbindelse er det viktig å ivareta personalpolitiske spørsmål som utvikling av arbeidstakerne, opplæringstiltak, arbeidsmiljøet og tiltak som sikrer rekruttering av nødvendig fagpersonell.

4. DRØFTING AV HOVEDMÅLENE.

I denne delen av planen skal vi gå nærmere inn på hvert enkelt hovedmål og dele de opp i mere håndterlige delmål. Videre skal vi nå mere konkret gå inn på hvordan vi skal nå målene idet vi skal foreslå tiltak, riktignok langsiktige, som skal bidra til at vi når målene. Videre skal vi beskrive hvor ansvaret for gjennomføringen av tiltakene skal ligge.

Når det gjelder hovedstrategiene har de innvirkning både på hovedmålene og delmålene. Det er derfor viktig at de tiltakene som framkommer gjenspeiler intensjonen i hovedstrategiene.

4.1 HOVEDMÅL 1: **BOSETTING:**

"Det må arbeides for å opprettholde folketallet og bosettingsmønsteret slik at Fosnes fortsatt består som egen kommune."

Denne målsettingen må sies å være overordnet de andre målsettingene. Det gir klare signaler om at både folketall og bosettingsmønster skal opprettholdes. Dette hindrer ikke evt. økning i folketallet. I dette ligger også at vi må skjule til alderssammensetningen og legge vekt på å holde den på dagens nivå. Videre ligger det en klar føring i at bosettingsmønsteret skal opprettholdes. Dette medfører at vi skal beholde dagens grendestruktur og kanskje forsøke å styrke den.

Å opprettholde Fosnes som egen kommune er ikke noe mål men et middel for å nå de andre målene. Derfor er det også en av hovedstrategiene.

Delmål 1:

Kommunen skal gi et best mulig grunnskoletilbud til barn og unge.

Tiltak:

- Det skal opprettholdes minst to grunnskoler i kommunen.
- Dagens rammetimetall skal opprettholdes minst på dagens nivå. (F-3f85)
- En vil arbeide for sammenhengende skoleskyss fra Kvernsvika/Salsnes til Jøa skole.

Delmål 2:

Kommunen skal gi gode barnehagetilbud

Tiltak:

- Det skal være barnehagetilbud på Jøa, Elvalandet og Salsnes.
- Jøa skal nå ha heldags- og korttidstilbud.
- Salsnes skal tilstrebes å skaffe heldagstilbud ved siden av dagens korttidstilbud.
- Elvalandet opprettes familiebarnehage.
- Kommunen vil arbeide aktivt gjennom stipendordninger for å rekruttere førskolelærere til barnehagene.

Delmål13:

Opprettholde mulighetene for spredt boligbygging.

Tiltak:

- Tilrettelegge arealplanen slik at spredt boligbygging fortsatt er mulig.
- Stimulere for boligbygging på Elvalandet/Briksillan slik at mulighetene for pendling til Namsosregionen er mulig.

Delmål14:

Styrking av grendasenter.

Tiltak:

- Yte hjelp til interesseorganisasjoner og privatpersoner som arbeider for utvikling av grendasentrene.

Delmål15:

Utbygging/sikring av vannforsyning, utbygging/sanering av avløp.

Tiltak:

- Rullering av hovedplan for vannforsyning.
- Prioritering av vannforsyning i forhold til andre kommunale oppgaver.
- Rullering av rammeplan for avløp.
- Stimulere til felles utslippsløsninger for kloakk.

Delmål 6:

Øke kvaliteten på det fysiske miljøet i og rundt skolene/barnehagene.

Tiltak:

- Planlegge etablering av skolehage.
- Lage grøntplaner for områdene rundt skolene.
- Kartlegge innemiljøet i skoler og barnehager og foreta nødvendige forbedringer om kartleggingen viser behov for utbedringstiltak.

Delmål 7:

Bedre kommunikasjon innen kommunen og til riksveinettet.

Tiltak:

- Utvide ferjetilbudet.
- Bussruter mellom grendasentrene.
- En vil arbeide for bedret dagpendling for elever fra kommunen som går i videregående skole.
- Bru til Jøa.

Delmål 8:

Spredt eldreomsorgstilbud.

Tiltak:

- Opprettholde/utvikle hjemmesykepleien.
- Opprettholde/utvikle hjemmehjelpsordningen.
- Opprettholde/utvikle ambulerende vaktmestertjeneste.

4.2 HOVEDMÅL 2: NÆRINGS LIV OG ARBEIDSPLASSER:

"Vi må styrke det eksisterende næringsliv og satse på en bærekraftig/miljøvennlig næringsutvikling basert på lokale ressurser og menneskelige ideer, der hovedmålsettingen skal være økt sysselsetting."

Her ligger det klare føringer om at det eksisterende næringsliv må styrkes. I og med at dette hovedsakelig er landbruk som drives etter nasjonale målsettinger kan det være vanskelig å lokalt påvirke dette. Imidlertid vil kommunen måtte engasjere seg både i forhold til sentrale og lokale rammebetingelser for næringen. I målsettingen ligger også at befolkningens kreativitet skal støttes og først og fremst må aktiviteten baseres på lokale ressurser. Fosnes har lokale ressurser som ikke i dag utnyttes godt nok. Det at næringsutvikling skal baseres på lokale ressurser er ikke ment å være en begrensning for næringslivet, men en anbefaling.

Delmål 1:

Styrke og videreutvikle oppdrettsnæringen og satse på videreforedling.

Tiltak:

- Styrke Helseplanen for oppdrettsnæringen i trå med intensjonen om å gjøre den til et forpliktende helsesamarbeid.
- Arbeide for å opprettholde slakteri for fisk i kommunen. Stimulere til etablering av foredlingsbedrift for fisk.

Delmål 2:

Utvikle det økologiske landbruket i Fosnes.

Tiltak:

- Arbeide for økt forståelse for økologisk landbruk.
- Støtte opp om Trøndelag økologiske fagseksjon.

Delmål 3:

Opprettholde antall yrkesutøvere; landbruket.

Tiltak:

- Påse at landbrukskontoret ikke blir svekket ved overgang fra statlig til kommunalt ansvar i 94.
- Styrke landbrukets kontaktutvalg.
- Legge bedre tilrette for utnyttelse av utmarksressursene.

Delmål 4:

Styrke og videreutvikle reiselivsnæringen i Fosnes

Tiltak:

- Arbeide for å øke antall arbeidsplasser innenfor næringen.
- Stimulere til tiltak som kan styrke reiselivsnæringen i Fosnes.
- Legge tilrette for at man i Fosnes kan utnytte det potensialet som ligger i den økende småbåttrafikken i og gjennom kommunen.

Delmål 5:

Tilrettelegge for kulturbaserte arbeidsplasser.

Tiltak:

- Legge tilrette for at fornminner/kulturminner kan styrke reiselivet, bl.a. ved opplæring av flere guider.

Delmål 6:

Arbeide for bedre lokal forståelse for ulike yrker/arbeidsplasser.

Tiltak:

- Arbeide for opprettelse av næringsforum i kommunen.
- Lege tilrette for etablering av småbedrifter og enmannsforetak.
- Gjennom naturlig tilhørighet i Fosnes skal barn og unge bli fortrolig med næringslivet i kommunen. Likeså må elevene gjøres kjent med aktuelle utdanningsretninger som kan gi arbeid i heimkommunen. Dette kan gjøres ved å styrke yrkesveiledningen i skolen ved å trekke inn både fagorganisasjoner og arbeidstakerorganisasjoner.

Delmål 7:

Lokal foredling av trevirke.

Tiltak:

- Kommunale innkjøp av trevirke bør skje fra lokale produsenter.

Delmål 8:

Arbeide for å utvikle en bedriftshelsetjeneste som omfatter alle næringsdrivende i kommunen.

Delmål 9:

Tilrettelegge for arbeidsplasser innen fiskerinæringa

Tiltak:

- Stimulere til satsning på fiskeryrket gjennom informasjon og samarbeid med fiskeriorganisasjonene.
- Arbeide for å forbedre lokalt mottak av gråfisk.
- Støtte opp om etableringer i næringa.

4.3 HOVEDMÅL 3: LIVSKVALITET

"Vi må utvikle et stimulerende livsmiljø og et variert kulturtilbud slik at den enkelte innbygger kjenner tilhørighet, solidaritet og omsorg."

I dette ligger et livsmiljø hvor den enkelte gis muligheter for å leve og utvikle seg. I den sammenheng vil kulturtilbudene være viktig. Dette skal medvirke til at innbyggerne kjenner tilhørighet,

solidaritet og omsorg. Dette målet inneholder langt mer enn hva den kommunale sektor kan greie å bidra med. Dette målet er det viktig at enkeltmennesket tar inn over seg og tenker fellesskapet. Dette skal de kommunale sektorene bidra til som best man kan.

Delmål 1:

Gjennom barnehager og skoler i samarbeid med heimene og gjennom musikkskole og gode fritidstilbud i samarbeid med lag og foreninger, skal kommunen bidra til å skape sunne og gode oppvekstvilkår for barn og unge.

Tiltak:

- Musikkskolen opprettholdes.
- Det opprettes delstilling som kommunal fritids-/ungdomsleder.
- Barnehagens og skolens holdningsdannende arbeid styrkes ytterligere.

Delmål 2:

Kirken må fortsatt være en bærer av kulturarven i vårt samfunn, slik at de verdier og den spennvidde som kirken kan representere kommer fram og gir den enkelte opplevelsen av å høre til i et fellesskap.

Tiltak:

- En må videreutvikle Olsokfeiringen i Fosnesvågen.
- En må være mere åpen for å legge forholdene tilrette for variert sang- og musikkliv i kirkelig sammenheng.
- En må fortsatt samarbeide med skolen og andre om å levendegjøre den kristne kulturarv for stadig nye generasjoner. Fra kirkens side vil en fortsatt satsning på den vedtatte Plan for dåpsopplæring kunne bidra til tilhørighet og identifikasjon med de verdier kirken har vært bærer av og som samfunnet er preget av.
- En må inngå mer samarbeid med foreninger og lag om felles tiltak og arrangementer.

Delmål 3:

Allsidig helsetilbud til alle aldersgrupper

Tiltak:

- Utvikle tilbud om fysioterapi-, ergoterapi-, barnverns- tjeneste og fotpleie.
- Arbeide for å beholde egen lege, egen helsesøster, jordmor- og institusjonstilbud.
- I arbeidet med forebyggende helsevern bruke Helseutviklingsutvalget.

Delmål 4:

Tilrettelegge for funksjonshemmede.

Tiltak:

- Utbedre fysiske hindringer slik at funksjonshemmede kan bedre nytte de vanlig tilbud i kommunen.

Delmål 15:

Bedre fritidstilbudet for barn og unge.

Tiltak:

- Idèdugnad.
- Finne fram til voksne i lokalsamfunnet som er villig til å ta ansvar for barn og unges fritid.

Delmål 6:

Kirken må være en aktiv medspiller i arbeidet for omsorg og fellesskap gjennom tiltak overfor medmennesker.

Tiltak:

- En bør samarbeide med Helse- og sosialetaten om hjelp til enslige, ensomme, pensjonister.
- En bør satse på besøkstjeneste, formiddagstreff, bistå pensjonister til å hjelpe pensjonister for å fremme solidaritet og omsorg i fellesskapet.
- En bør fortsatt samarbeide og videreutvikle tiltak for barn og unge for å motvirke tendenser til ensomhet og isolasjon, og for å gi den enkelte opplevelsen av å høre med i fellesskapet.

Delmål 7:

Arbeide for å opprettholde et variert kulturliv i kommunen.

Tiltak:

- Kommunal støtte og hjelp til frivillige lag og foreninger.
- Arbeide for å opprettholde Fosnes lydavis.
- Vektlegge barn og unges tilknytning til bygda gjennom konkrete oppgaver som barn og unge utfører.
- Ta vare på historisk bakgrunn, f.eks. museet, fornminner m.v.

4.4 HOVEDMÅL 4: KOMMUNAL SERVICE/INFORMASJON.

"Fosnes kommune skal i samarbeid med aktuelle statlige etater, andre kommuner og lokale organisasjoner yte tjenester på en god og effektiv måte, samtidig som administrasjonen til enhver tid tilpasses kommunens størrelse og behov."

Det som åpenbart er utfordringen er å fastlegge hva som er behovet for kommunale tjenester. Dette kan neppe fastlegges endelig, men vil være gjenstand for løpende vurderinger. Videre om disse skal utføres av Fosnes kommune eller om de like gjerne kan ytes av andre kommuner. Her er det også meget viktig å være bevist på hva det er nødvendig at kommunen som organisasjon gjør.

Informasjonen er også et viktig punkt. Her er det spørsmål både om form og innsats i forhold til målgrupper.

Delmål 1:

Størst mulig del av kommunens ressurser skal gå til direkte tjenesteproduksjon.

Tiltak:

- Utvikle en enkel og fleksibel kommunal organisasjon best mulig tilpasset kommunens ressurser og behov.
- Tjenestene skal tilpasses lokale behov og må fortløpende prioriteres for å holde god kvalitet.
- De kommunalt ansatte skal holdes faglig ajour gjennom kursing og videreutdanning.
- Gjennom interkommunalt samarbeid utvikle et bredest og billigst mulig tjenestetilbud.

Delmål 2:

Kommunale tjenester skal være tilgjengelig for alle.

Tiltak:

- Befolkningens egenandeler skal ikke overstige gjennomsnittsnivået i fylkets kommuner.
- Kommunen skal aktivt informere om virksomheten ved bl.a. å opprettholde FIA.
- Informasjonsmøter for befolkningen må holdes jevnlig.
- I løpet av planperioden skal kommunen sørge for utbygging av tidsmessige og tjenelige lokaler for barnehager og skoler.

Delmål 3:

Fosnes kommune skal være en god arbeidsgiver.

Tiltak:

- De ansatte skal ha et godt fysisk og sosialt arbeidsmiljø. Etablere internkontrollsystem fra 1.1.94.
- Kommunen må legge forholdene tilrette med bl.a. tjenesteboliger slik at man får tak i de fagfolk man har behov for.
- De ansattes organisasjoner må sikres tilstrekkelig innflytelse gjennom partssammensatt utvalg.

4.5 HOVEDMÅL 5: NATUR OG RESSURSER

"Fosnes kommune må bli en framtidsrettet miljøkommune hvor naturressursene blir forvaltet på en forsvarlig måte, slik at framtidige generasjoner kan få en trygg framtid og et variert naturmiljø."

Det er her viktig å understreke hva man legger i forsvarlig forvaltning. Dette menes ikke at man vil styre Fosnes i en helt annen retning enn alle andre kommuner, men isteden at Fosnes forsøker å balansere som en foregangskommune innenfor de rammer som de nasjonale målsettinger legger opp til.

Delmål 1:

Barnehager og skoler skal formidle kunnskaper og holdninger som tjener naturmiljøet og dermed befolkningen lokalt og globalt.

Tiltak:

- Aktiv bruk av nærmiljøet i undervisningen.
- Bruke Kjelbotnet til leirsted og tursted for skoler og barnehager.
- I nye og eksisterende bygninger skal kommunen satse på energiøkonomiserende tiltak.
- I kommunale bygninger skal man være spesielt oppmerksom på inneklimate ved aktivt arbeid gjennom "Inneklimagruppa".

Delmål 2:

Utvikle Fosnes som økokommune.

Tiltak:

- Bedre avfallshåndteringen.
- Styrke den generelle miljøkunnskapen ved info. til forbrukerne.
- Vurdere å melde Fosnes inn i arg. "Norske Økokommuner"

Delmål 3.

Ta vare på kulturlandskap og fornminner.

Tiltak:

- Utarbeide kulturlandskapsplan.
- Arbeide for å gjøre kjent og ta vare på kommunens fornminner.
- Planlegge natur-/kulturstier.

Delmål 4:

Bedre forvaltningen av de kommunale eiendommer.

Tiltak::

- Lage bruksplan (forvaltningsplan) for kommunens skogeiendommer.

Delmål 5:

Arbeide for en god miljømessig utnyttelse av Jøamyrene.

Tiltak:

- Utnytte Jøamyrenes næringspotensiale.

Delmål 6:

Arbeide for gode forhold for friluftslivet i kommunen.

Tiltak:

- Ruller årlig kommunens Miljø- og ressursprogram.
- Vurdere behovet for spesielle friområder/friluftsområder.

Delmål 7:

Arbeide for en god og hensiktsmessig renovasjonsordning.

Tiltak:

- Vurdere kildesortering.
- Vurdere medlemskap i Midtre Namdal Avfallsselskap.